

Bəyaz donlu Belarus paytaxtı

Havanın son dərəcə soyuq olmasına baxmayaraq, Minsk sakinləri istiqlanlı olmaları ilə fərqlənirlər

Minsk şəhərinin hava limanında ölkəyə daxil olmaq üçün qeydiyyatdan keçməmiş tibbi sığorta haqqı ödəmək lazım gəlir. Təyyarədən enən sərnəşinlər bu xəbəri xoşluqla qarşılamasalar da, tibbi sığorta kağızını əldə etmək üçün pul ödəməli olurlar.

Məbləğ isə Belarus vətəndaşı olmayanların ölkədə qalacağı gündən asılı olaraq dəyişir. Belə ki, 4-5 günlük səfər üçün insanlar 4 ABŞ dolları ödəyirlərsə, bir aylıq səfər üçün 140 dollar ödəməli olurlar. "Belarusda nisbətən ucuzluqdur" - deyə səslənən fikirlərin əksinə olaraq, aeroportdan şəhərin mərkəzinə yerləşən hotelə qədər 4500 min Belarus rublu (təxminən 30 dollar) ödəyib 50 km-lik yol boyunca ölkənin çox da qədim olmayan paytaxtı ilə tanışlığa başlayırıq. Sürücünün dediyinə görə, ölkə son 20 ildə belə şaxta görməyib: "-20-22 dərəcə şaxta bizim havamız deyil. Yeni ildə heç belə qar da yağmırdı. Sizinse bəxtiniz gətirib ki, belə qarda bayram keçirməyə gəlmisiniz".

MÜHARİBƏDƏN SONRAKI ŞƏHƏR

"Minsk ilk baxışdan turist şəhərinə oxşamır" - deyincə: "Necə turist şəhəri ola bilər? Mühəribə zamanı almanlar şəhəri bombardman ediblər", - deyə ixtisasca iqtisadçı mənecer olan, ancaq taksi sürücüsü işləyən Pavel dillənir. Bu gəncə söhbətdə vaxtilə ölkələri bir dam altına yığan Sovetlər Birliyinin dağılmasından sonra təkca iqtisadi deyil, həm də sosial, təhsil və s. çətinliklərin o qədər yaşanmadığı bir ölkə ilə tanış oluruq. Pavelin dediyi: "Mühəribə zamanı bu gün şəhərin memarlıq siması sayılan filarmoniya, Elmlər Akademiyası, universitet binası

trolleybus və tramvayı qoruyub saxlaması ilə fərqlənir. Şəhərin küçələrində sakitcə şütüyən bu nəqliyyatlar insanda nostalji hisslər oyadır. Memarlıq abidələrinin yerləşdiyi Müstəqillik meydanı isə bütünlüklə YUNESKO siyahısındadır. Paytaxt boz görünməsin deyə binalar fərqli rənglərə boyanıb. Bu, bir az Avropa ölkələrindəki əhval-ruhiyyəni aşılayır. Şəhərdə çoxlu qədim kilsə var. Sahib olduğu yaşıllığa görə isə Belarus Şərqi Avropa ölkələri arasında xüsusi yer tutur.

Minskdəki Botanika bağı və digər parklarda nadir ağac və bitki növlərinə rast gəlmək olur. Qarla örtülən şam, küknar, ağcaqayın və palıd ağaclarından ibarət meşələr isə avtomobil yollarını əhatələyir. Meşələrdə və parklarda adları "Qırmızı kitab"da yer alan nadir ağac və bitkilər var.

10 ŞƏHƏRDƏN BİRİ

Miqrantlar isə yaşamaq üçün bu ölkəyə üz tutmurlar. 2 milyonluq əhalisi olan Minsk bəlkə də miqrant problemi yaşamadığından sakit və səliqəli şəhər təsiri bağışlayır.

"Bizdə onlar üçün iş yoxdur. Miqrantlar daha çox Rusiya şəhərlərinə gedirlər. Düzdür, Rusiya da indi onlar üçün şərtləri çox ağırlaşdırıb" - deyə Pavel söylədi. Azərbaycanlılara gəlincə, onlar da işləmək üçün bu ölkəni o qədər sərfəli hesab etmirlər. Minsk küçələrində də azərbaycanlılara tək-tük hallarda rast gəlmək olur. Azərbaycanlılar burada ən yaxşı halda kafelərdə işləyir və ticarətlə məşğul olurlar. Şəhərin mərkəzinə yaxın yerdə yerləşən "Astar" kafesinə üz tutanlar da elə paytaxtda yaşayan azərbaycanlılardır. Yeni il axşamı yerlərin əvvəlcədən sifariş edildiyi kafədə belarus qızı bizə Baloqlan Əşrəfovun mahnısının sədaları altında piti təklif etdi.

kanlar var" - deyə bildirirlər. Ekspertlər hesab edir ki, Belarusun turizm bazarı Yeni il ərəfəsində gələn turistlərin axınına görə genişlənir. Həmçinin qonşu ölkənin əhalisi Belarusun sanatoriyaalarına üz tutur. Məlumatlara görə, artıq sanatoriyaaların 80 faizi bu ilin yarım il üçün sifariş olunub. Keçən il isə Belarusun sanatoriyaalarında 1,3 milyon insan, o cümlədən əsasən Rusiyadan olanlar da daxil olmaqla 240 min xarici vətəndaş istirahət edib və müalicə olunub. Ruslar bura gəlmək üçün yarım il əvvəl yerləri bron edirlər. Həmçinin bu cür sifarişlər Yeni il gecəsinə və Milad bayramı günlərinə aiddir.

Belarusun iqtisadiyyatı inkişaf tempinə görə Avropada nümunəyə çevrilib. Ölkə demək olar ki, bütün istehsal sahələri ilə əhatə olunub. Bununla belə, bu gün dünyada gedən proseslər bu ölkədən də yan keçməyib: "Təbii ki, biz ayrı planetdə yaşamırıq. Devalvasiya bizə də təsir edib. Dollar bahalaşmış, Belarus rublu öz təsirini itirib" - deyə gileylər də eşidilir.

Hoteldə çalışan qeydiyyatçı Mariya isə ölkədəki təhsillə bağlı fikirlərini bildirərkən hazırda Belarus təhsilinin Avropa təhsil sistemə yaxın olduğunu dedi: "Sovet təhsil sistemi köhnəlib. Düzdür, biz o dövrdə təhsil almışıq. Ən böyük üstünlüyü şagirdləri insan kimi formalaşdırmaq idi. Ancaq bu gün uşaqlar əvvəlki kimi tərbiyə olunmurlar. Məsələn, ölkədə rəsmi rus və belarus dilləri var. Uşaq dil açanda öz dilində danışmalı-

proseslərə də münasibət bildirirlər. Rusiyanı Ukrayna məsələsinə görə qınayanlar da az deyil. "Mənim ərim hərbiçi olub. Biz ittifaqın bir çox şəhərlərində və ölkələrində olmuşuq. Müxtəlif millətlərlə dostluq edirdik. O cümlədən azərbaycanlı qonşularımız olub. Biz mehriban yaşamağa alışmışdıq. Ancaq Rusiya və Ukrayna mühəribəsi yaxşı münasibətlərin üstündən xətt çəkdi. Biz indi Ukraynaya gedə bilmirik. Dünyada ən yaxşı şey sakit yaşamaqdır" - deyə elə avtobus dayanacağında bizimlə dərdləşən 75 yaşlı Vera xala deyir: "Əvvəllər insanlar çox mehriban idi. İndi hamı laqeydlaşıb. Bizim dövrümüz keçdi..." - deyə Vera xala dərdindən

və qədim kilsələr bombardmandan salamat çıxa bilib. Şəhər mühəribədən sonra yenidən qurulub" - sözləri internet materialları da təsdiqləyir. Çətin tarixinə - mühəribələr və dağıntılar yaşamasına baxmayaraq, ölkə bir sıra memarlıq dəyərlərini qoruyub. Şəhərdə həmçinin roman və gotik üslublu, barokko və klassik üslublu tikililər yer alıb.

Hazırda küçə və prospektləri əhatələyən "Stalinka" və "Xruşovka" tipli binalar da mühəribədən sonrakı dövrün tikililəridir. Həmçinin şəhərdə yeni çoxmərtəbəli binalar çoxluq təşkil edir. Bu tikililər heç də türk inşaat şirkətləri tərəfindən inşa edilmir. Belaruslar bu cür tikililəri həm etibarlılıq, həm də az xərc tutması baxımından müstəqil serb şirkətlərinə həvalə edirlər.

Şəhər turunda Minskin tarixi yerləri ilə də tanışlıq paytaxtı daha yaxından görməyə imkan yaradır. Petropavlovsk kilsəsi (1612-1620), Müqəddəs Mariya kilsəsi (17-18 əsr), Dəmiryolu vağzal binası, sirk, Milli Kitabxana, Yakuba Kolosa meydanı, Respublika sarayı, Qələbə meydanı, Oktyabr meydanı, Uşaq dəmir yolu, Ratuşa, Komarovskiy bazar, Pedaqoji və Texniki universitetlərin binaları tarixi ərazilər sayılır. Minsk həmçinin

Mollar, meydanlar və əyləncə mərkəzləri istisna olmaqla şəhər küçələrinin az qala adamsız görünməsinə baxmayaraq, Rusiyanın şəhərlərindən gələnlər üçün Belarus 10 ən məşhur şəhər siyahısına düşüb. Belə ki, ölkə Praha, Tallin, Helsinki, Rıqa, Vyana, Budapeşt, Roma, Berlin, İstanbul kimi şəhərlərin siyahısında yer alıb. Bu, onlayn bron olunan hotellərin reytinginə görə müəyyən olub. Əvvəllər Yeni ili İtaliya, Almaniya, İspaniya, Avstriya, Finlandiyada keçirən ruslar indi iqtisadi çətinliklər üzündən daha çox Belarus və Latviyaya üstünlük verirlər. Həmçinin ruslar Belarusun paytaxtında ən ucuz hotellərin nömrələrini bron edirlər. Bir gecəsi təxminən 915 min Belarus rubluna başa gələn hotellər ortabab şərait və şəhər yeməyi təklif edirlər. 10 saatlıq internet xidməti üçünse yarım dollar ödəmək lazım gəlir. Eyni zamanda, başqa ölkələrdə olduğu kimi burada da ruslara istirahət 2 dəfə baha başa gəlir. "Bu onu deməyə əsas verir ki, qonşu ölkə rusların Qərbin kurortlarında istirahət edə bilməyən orta təbəqəsini cəlb edir. Elə keçən il də ruslar Yeni il və Milad bayramı günlərində Belarusa səfər ediblər. Həmçinin ölkədə qış turizmi üçün də əla im-

dir. Ancaq bu gün o, ya "papa", ya da "batka" deyir. Dil hər bir millətin kimliyini göstərən amildir". Ölkədə məktəbəqədər təhsilin inkişaf etdiyini deyən Mariyanın sözlərinə görə, məcburi olmasa da, əksər valideynlər uşaqlarını məktəbəqədər təhsilə yönəldir. Təhsil 6 yaşından başlayır. Ali təhsilə gəlincə, ölkə təhsili 2015-ci ilin mayından Boloniya sistemə qoşulub. Ali məktəblərdə həmçinin xarici ölkələrdən gələn tələbələr ödənişli əsasla təhsil alırlar. Ölkənin təhsil sistemini inkişaf etdirmək üçün dövlət əlindən gələni edir. Bütün ali məktəblərin öz tələbə yataxanası var. Əksər tələbələr bu yataxanalarda yaşayır. Bu, rahat və kifayət qədər ucuzdur.

BİZİM ZAMANIMIZ KEÇDİ

Belarusun bu sakit və yaşıl paytaxtı bu gün özünün qayda-qanunları və insanların səmimiyyəti ilə seçilir. Şəhəri gəzdikcə, insanlarla həmsöhbət olduqca bunun şahidi olmaq mümkündür. Xüsusən qocalar - mühəribə və sovet dövrünün insanları sanki həmsöhbət axtarırmışlar kimi ara vermədən danışirlər. Onlar hətta dünyada baş verən

köksünü ötürür. İnsanlarının ilk baxışdan mehriban və səmimi göründüyü Belarusda da dünyanın hər yerində olduğu kimi səmimiyyətin itməsindən şikayətlənirlər. Burada adamlar öz işləri və dərd-sərləri ilə məşğul kimi görünür, hamı elə bil harasa tələsir. Ancaq nə havanın soyuqluğu, nə də devalvasiya belarusluların Yeni ili keçirmək əhval-ruhiyyələrinə mane olur. Yağan qarın küçələrdə yaratdığı hər hansı fəsada da rast gəlinmir. Şəhər tezədən qar təmizlənir, küçələrə qum və duz səpilir. Moskva və Sankt-Peterburqda miqrantların gördüyü bu işləri isə burada belarus kişi və qadınları həyata keçirir.

Bu il Belarusda "Mədəniyyət ili" elan olunub. Müasir Belarusun mədəni həyatında dinamizm və müxtəliflik hiss olunur. Ölkədə belarus incəsənəti nümunələri dövlət tərəfindən qorunur. Mütəmadi olaraq musiqi, teatr, kino festivalları, idman yarışları keçirilir. Musiqilərdə milli ənənələri qoruyub saxlamaqla yanaşı, dünyanın populyar janrlarına da üstünlük verirlər.

Tərənə Məhərrəmov
Minsk